

สานดอกไม้จากไม้ไผ่
(Weaving flowers from bamboo strips)

ชื่อผู้จัดทำ

นางสาวธิดาพร ศรีบุญ

นางสาวณัฐนิชา บัวจันทร์

นางสาวนันทิดา บุบผาสวย

รายงานผลการดำเนินงานรายวิชาโครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชา การบัญชี
ปีการศึกษา 2568
วิทยาลัยการอาชีพสกลนคร

วิทยาลัยการอาชีพสังขะ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ชื่อโครงการวิชาชีพ   สวนดอกไม้จากไม้ไผ่
ชื่อนักศึกษา   1. นางสาวธิดาพร   ศรียุญ   รหัสนักศึกษา 66202010021
                                                  2. นางสาวณัฐนิชา   บัวพันธ์   รหัสนักศึกษา 66202010015
                                                  3. นางสาวนันทิดา   บุบผาสวย   รหัสนักศึกษา 66202010023
หลักสูตร   ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
สาขาวิชา   การบัญชี
สาขางาน   การบัญชี
ครูที่ปรึกษาโครงการ   นางสาวนิตยา   ป่องเขตร
ครูที่ปรึกษาโครงการร่วม   นางสาวสิริรัตน์   ศรียาว
ครูผู้สอน   นางสาวนิตยา   ป่องเขตร
ปีการศึกษา   2568

คณะกรรมการตรวจสอบวิชาชีพ			ลายมือชื่อ
1. นางสาวนิตยา	ป่องเขตร	ครูที่ปรึกษาโครงการ	
2. นางสาวสิริรัตน์	ศรียาว	ครูที่ปรึกษาโครงการร่วม	
3. นางสาวนิตยา	ป่องเขตร	ครูผู้สอน	
4. นางดวงใจ	ชาวงาม	หัวหน้าแผนกการบัญชี	
5. นายเบญจภัทร	วงศ์โคกสูง	งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน	
6. นายปรีดี	สมอ	รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ	

(นายไพบุลย์ ฤกษ์ดี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพสังขะ
วันที่.....เดือน มีนาคม พ.ศ. 2569

สานดอกไม้จากไม้ไผ่
(Weaving flowers from bamboo strips)

ชื่อผู้จัดทำ

นางสาวธิดาพร ศรีบุญ

นางสาวณัฐนิชา บัวจันทร์

นางสาวนันทิดา บุษผาสวย

รายงานผลการดำเนินงานรายวิชาโครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชา การบัญชี
ปีการศึกษา 2568
ลิขสิทธิ์เป็นของวิทยาลัยการอาชีพสังขะ

ชื่อเรื่อง : สานดอกไม้จากไม้ไผ่
ผู้จัดทำ : นางสาวธิดาพร ศรีบุญ
นางสาวณัฐนิชา บัวพันธ์
นางสาวนันทิดา บุษผาสวย

สาขาวิชา : การบัญชี
แผนกวิชา : การบัญชี
ที่ปรึกษา : นางสาวนิตยา ป้องเขตร
ปีการศึกษา : 2568

บทคัดย่อ

การสานดอกไม้จากไม้ไผ่เป็นงานฝีมือที่ใช้วัสดุธรรมชาติที่หาได้ง่าย โดยนำไม้ไผ่มาจักเป็นเส้น แล้วสานให้เป็นรูปดอกไม้ที่สวยงาม โครงการนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาวิธีการสานดอกไม้จากไม้ไผ่และเรียนรู้ขั้นตอนตั้งแต่การเลือกไม้ไผ่ ซึ่งเป็นวัสดุธรรมชาติที่หาได้ง่าย มีความแข็งแรง และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จนถึงการทำชิ้นงานระหว่างการทำได้เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากงานหัตถกรรมทำให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของงานฝีมือที่บ้านสานดอกไม้จากไม้ไผ่ต้องใช้ความอดทนและความตั้งใจผู้จัดทำได้ฝึกสมาธิและความรับผิดชอบในการทำงานรวมทั้งได้ฝึกการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการสาน

โครงการนี้จึงเป็นประโยชน์ทั้งด้านการเรียนรู้และการใช้จริง โดยคำนึงถึงความแข็งแรง ความสวยงามและความคงทนของชิ้นงาน ผลการดำเนินโครงการพบว่า ดอกไม้จากไม้ไผ่ที่ได้มีความสวยงามแข็งแรง และสามารถนำไปใช้เป็นของตกแต่ง ของที่ระลึก หรือจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้เสริมได้ นอกจากนี้โครงการยังช่วยส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และปลูกฝังความคิดสร้างสรรค์ให้แก่ผู้จัดทำโครงการ

Research Title : Weaving flowers from bamboo strips
Researcher : Miss Tidapone Sriboon
Miss Natnicha Buakhan
Miss Nanthida Bubphasuay
Research Consultants : Miss Nittaya Pongkhet
Organization : Sangkha Vocational College
Year : 2025

Abstract

Bamboo Flower Weaving is a craft that utilizes readily available natural materials. By splitting bamboo into thin strips and weaving them together, beautiful floral forms are created. This project was established to study the methods of bamboo flower weaving, covering every step from the initial selection of the bamboo a natural material known for its strength, accessibility, and eco friendliness to the completion of the final piece. Throughout the process, we explored the local wisdom embedded in traditional handicrafts, highlighting the value and significance of folk craftsmanship. Weaving flowers from bamboo requires both patience and dedication; it provided the creators with an opportunity to practice mindfulness, responsibility, and problem-solving skills as challenges arose during the weaving process.

This project serves both educational and practical purposes, with a focus on the strength, beauty, and durability of the finished product. The results demonstrate that the handcrafted bamboo flowers are not only aesthetically pleasing and sturdy but can also be used as home decor, souvenirs, or even sold to generate supplemental income. Furthermore, the project promotes the efficient use of natural resources, preserves local wisdom, and fosters creativity within the project team.

คำนำ

โครงการเรื่อง การสานดอกไม้จากไม้ไผ่ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาการนำไม้ไผ่ซึ่งเป็นวัสดุธรรมชาติ ที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น มาประดิษฐ์เป็นดอกไม้สานที่มีความสวยงามและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง งานสานไม้ไผ่ถือเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ควรได้รับการอนุรักษ์และสืบทอด โครงการนี้จึงมีจุดประสงค์เพื่อฝึกทักษะการสานไม้ไผ่ เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ ความอดทน และการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน รวมทั้งเรียนรู้การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างคุ้มค่า และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหรือพัฒนาเป็นอาชีพเสริมได้ในอนาคต คณะผู้จัดทำหวังว่าโครงการนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจงานจักสานไม้ไผ่ และเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
คำนำ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูปภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์	1
1.3 ขอบเขตของโครงการ	1
1.4 สมมติฐาน	1
1.5 วิธีการดำเนินงาน	2
1.6 ระยะเวลาและสถานที่	3
1.7 งบประมาณและค่าใช้จ่าย	3
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ความหมาย ความสำคัญของโครงการ	5
2.2 ประเภทโครงการ	9
2.3 ทฤษฎีการออกแบบ/สร้าง/พัฒนาผลิตภัณฑ์/สิ่งประดิษฐ์/กระบวนการ/บริการ	9
2.4 ข้อมูลหน่วยงาน/สถานประกอบการ	10
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการ	
3.1 ขั้นตอนการสานดอกไม้จากไม้ไผ่	13
3.2 การหาประสิทธิภาพของดอกไม้จากไม้ไผ่	17
3.3 การศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง	18
บทที่ 4 ผลการดำเนินโครงการ	
4.1 ผลการดำเนินงาน /ผลการศึกษา	19
4.2 ผลการทดลอง /ผลการทดสอบประสิทธิภาพ	19

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	20
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	23
5.2 อภิปรายผล	23
5.3 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	24
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบเสนอขออนุมัติโครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ	27
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	32
ภาคผนวก ค แผนธุรกิจ / แผนการตลาด	35
ภาคผนวก ง ภาพการดำเนินโครงการ	38
ภาคผนวก จ ประวัติผู้จัดทำ	46
ภาคผนวก ฉ อีพ็ลอคโครงการลงเว็บไซต์วิทยาลัยการอาชีพสังขะ	50

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตาราง 1.1 ระยะเวลาการดำเนินงาน	3
ตาราง 4.2 การสำรวจความพึงพอใจ	19

สารบัญรูปภาพ

รูปภาพ	หน้า
รูป 2.1 ดอกไม้ไฟ	5
รูป 2.2 ดอกไม้ประดิษฐ์ดอกไม้ไฟ	7
รูป 2.3 การจักตอก	7
รูป 2.4 การสานตอก	8
รูป 2.5 สถาบันส่งเสริมศิลปหัตถกรรมไทย (องค์การมหาชน)	11
รูป 2.6 ศูนย์ส่งเสริมฝีมือจักสานด้วยไม้ไฟ	11

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

ไม้ไผ่เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่พบได้ทั่วไปในท้องถิ่นของประเทศไทย มีความแข็งแรง ยืดหยุ่น และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย โดยเฉพาะการนำมาใช้ในงานจักสานซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดกันมาเป็นเวลานาน งานจักสานจากไม้ไผ่สะท้อนถึงวิถีชีวิต ความเรียบง่าย และความคิดสร้างสรรค์ของคนในชุมชน ปัจจุบันงานจักสานพื้นบ้านเริ่มลดความนิยมลง เนื่องจากการใช้วัสดุสมัยใหม่ที่มีความสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น ส่งผลให้ภูมิปัญญาด้านการจักสานอาจถูกละเลย และมีโอกาสสูญหาย ผู้จัดทำโครงการจึงมีแนวคิดนำไม้ไผ่มาประยุกต์ใช้ในการสานดอกไม้ เพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าให้กับวัสดุธรรมชาติ รวมทั้งเป็นการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป

โครงการสานดอกไม้จากไม้ไผ่เป็นการนำไม้ไผ่มาแปรรูปเป็นดอกไม้ประดิษฐ์ที่มีความสวยงาม สามารถนำไปใช้ตกแต่งสถานที่ ใช้ในงานพิธีต่าง ๆ หรือใช้เป็นของที่ระลึกได้ นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมให้ผู้จัดทำได้ฝึกทักษะด้านความประณีต ความอดทน ความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน ทั้งยังเป็นแนวทางในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดเป็นอาชีพเสริมหรือสร้างรายได้ในอนาคต จึงนับว่าโครงการสานดอกไม้จากไม้ไผ่มีความสำคัญทั้งในด้านการศึกษา การอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้จริง

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาวิธีการนำไม้ไผ่มาประยุกต์ใช้ในการสานเป็นดอกไม้ตกแต่ง
2. เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานหัตถกรรมจากไม้ไผ่
3. เพื่อสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ตกแต่งจากวัสดุธรรมชาติที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

1.3 ขอบเขตของโครงการ

1. ใช้วัสดุหลักคือ “ดอกไม้ไผ่” ที่ได้จากไม้ไผ่ท้องถิ่นในชุมชน
2. ผลิตภัณฑ์อยู่ในรูปแบบดอกไม้ประดิษฐ์ เช่น ดอกกุหลาบ ดอกกล้วยไม้ ดอกบัว
3. ใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานประมาณ 8-12 สัปดาห์
4. ศึกษาและเรียนรู้เทคนิคจากปราชญ์ชาวบ้านผู้เชี่ยวชาญงานจักสาน

1.4 สมมติฐาน

1. หากนำไม้ไผ่มาศึกษาและปฏิบัติตามขั้นตอนการสานอย่างถูกวิธี จะสามารถผลิตดอกไม้จากไม้ไผ่ที่มีความสวยงามและใช้งานได้จริง

2. การสานดอกไม้จากไม้ไผ่สามารถช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับวัสดุธรรมชาติ และสามารถนำไปใช้ เป็นของตกแต่งหรือของที่ระลึกได้

3. การดำเนินโครงการสานดอกไม้จากไม้ไผ่จะช่วยส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน งานจักสานไม้ให้สูญหาย

4. ผู้จัดทำโครงการจะมีทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ความประณีต และการทำงานอย่างเป็นขั้นตอนเพิ่มขึ้นจากการดำเนินโครงการ

1.5 วิธีการดำเนินงาน

1.5.1 การศึกษาข้อมูลและวางแผนโครงการ

ผู้จัดทำโครงการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับไม้ไผ่ ประเภทของไม้ไผ่ที่เหมาะสมกับงานจักสาน รูปแบบการสานดอกไม้ และแนวคิดในการออกแบบจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ จากนั้นกำหนด วัตถุประสงค์ ขอบเขต และวางแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับระยะเวลาที่กำหนด

1.5.2 การออกแบบผลิตภัณฑ์

ออกแบบรูปแบบดอกไม้จากไม้ไผ่ โดยคำนึงถึงความสวยงาม ความเหมาะสมในการใช้งาน และความประณีต เลือกลักษณะของดอกไม้ ขนาด สี และรูปแบบการสานให้เหมาะสม พร้อม จัดเตรียมแบบร่างก่อนลงมือปฏิบัติจริง

1.5.3 การเตรียมวัสดุและอุปกรณ์

คัดเลือกไม้ไผ่ที่มีความเหมาะสม นำมาเหลา ตัด และเตรียมเส้นไม้ไผ่ให้ได้ขนาดตามต้องการ และจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการจักสาน เช่น มีด กรรไกร เชือก และวัสดุตกแต่งอื่น ๆ

1.5.4 การสร้างและพัฒนาผลงาน

ดำเนินการสานดอกไม้จากไม้ไผ่ตามแบบที่ออกแบบไว้ โดยเริ่มจากโครงสร้างหลักของดอกไม้ จากนั้นจึงสานกลีบดอกและตกแต่งให้เกิดความสวยงาม หากพบข้อบกพร่องจะทำการปรับปรุงและพัฒนาผลงานให้มีความแข็งแรงและสวยงามยิ่งขึ้น

1.6 ระยะเวลาและสถานที่

ระยะเวลาการดำเนินงาน ตุลาคม 2568 - กุมภาพันธ์ 2569

สถานที่ดำเนินงาน วิทยาลัยการอาชีพสังขะ เลขที่ 49 หมู่ 7 ถนนโชคชัย - เดชอุดม ตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ 32150

กิจกรรม	ต.ค.		พ.ย.		ธ.ค.		ม.ค.	ก.พ.		
	1 - 2	3 - 4	1 - 2	3 - 4	1 - 2	3 - 4	1 - 2	3 - 4	1 - 2	3 - 4
1. ขออนุมัติโครงการ										
2. ศึกษาข้อมูล/ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง										
3. วางแผนการดำเนินงาน										
4. ดำเนินการจัดทำโครงการ										
5. ทดสอบ/ประเมินผล										
6. เก็บรวบรวมข้อมูล										
7. วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล										
8. จัดทำรูปเล่มรายงาน										

ตาราง 1.1 ระยะเวลาการดำเนินงาน

1.7 งบประมาณและค่าใช้จ่าย

รายรับ

งบประมาณประมาณจากสมาชิกในกลุ่ม 3 คน	จำนวน	2,000 บาท
รวมรายรับทั้งสิ้น	จำนวน	2,000 บาท

รายจ่าย

ค่าหมึก	จำนวน	100 บาท
ถ่ายเอกสาร	จำนวน	150 บาท
ค่าเช่าเล่ม	จำนวน	50 บาท
ไม้ไผ่	จำนวน	500 บาท
เทปพันก้าน	จำนวน	30 บาท
ลวด	จำนวน	20 บาท
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	จำนวน	150 บาท
รวมทั้งสิ้น	จำนวน	1,000 บาท

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ผลิตภัณฑ์ดอกไม้จกสานจากดอกไม้ไฟที่มีความสวยงามและคงทน
2. นักเรียนมีทักษะการจักสานและสามารถประดิษฐ์ผลงานได้ด้วยตนเอง
3. สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานจักสานดอกไม้ไฟให้คงอยู่
4. สามารถต่อยอดเป็นอาชีพเสริม หรือสินค้าของฝากในชุมชนได้

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดทำโครงการ “สานดอกไม้จากไม้ไผ่” คณะผู้จัดทำโครงการได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

- 2.1 ความหมาย ความสำคัญของโครงการ
- 2.2 ประเภทของโครงการ
- 2.3 ทฤษฎีการออกแบบ/สร้าง/พัฒนาผลิตภัณฑ์/สิ่งประดิษฐ์/กระบวนการ/บริการ
- 2.4 ข้อมูลหน่วยงาน/สถานประกอบการ
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมาย ความสำคัญของโครงการ

ดอกไม้ไผ่ คือเส้นไม้ไผ่ที่ผ่านการจักหรือผ่าเป็นแผ่นบางๆ หรือเส้นเล็กๆ เพื่อใช้ประโยชน์ในการผูก มัด สานเครื่องจักสาน และทำผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาพื้นบ้านที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน ทั้งยังมีความหมายเชิงสัญลักษณ์ถึงความแข็งแกร่ง ความยืดหยุ่น และวัฒนธรรมท้องถิ่น

รูป 2.1 ดอกไม้ไผ่

คุณสมบัติดอกไม้ไผ่ มีความเหนียว แข็งแรง และยืดหยุ่นสูง ใช้ประโยชน์หลักในการจักสาน ภาชนะ (ตะกร้า, กระบุง) เป็นวัสดุมัดโครงสร้างแทนตะปู, มัดแพ, ผูกฝาบ้าน, งานหัตถกรรมดอกไม้ประดิษฐ์, และงานพิธีกรรมทางศาสนา โดยเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่ย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ

ประเภทของไม้ไผ่ที่นิยมใช้

ไม้ไผ่เป็นพืชที่มีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของคนไทยมาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะในด้านงานหัตถกรรมและงานจักสาน เนื่องจากไม้ไผ่เป็นวัสดุธรรมชาติที่หาได้ง่าย เจริญเติบโตเร็ว มีความแข็งแรงและความยืดหยุ่นสูง สามารถนำมาแปรรูปเป็นของใช้และของตกแต่งได้หลากหลายรูปแบบ

อย่างไรก็ตาม ไม้แต่ละชนิดมีลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างกัน จึงเหมาะสมกับการนำไปใช้งานจักสานในลักษณะที่แตกต่างกันไป ดังนี้

ไม้ซาง เป็นไม้ที่นิยมนำมาใช้ในการจักสานมากที่สุด เนื่องจากลำต้นมีความยาวตรง ปล้องยาว และมีเนื้อไม้เหนียว เมื่อนำมาจักเป็นเส้นจะไม่เปราะหรือแตกหักง่าย ทำให้สามารถสานลวดลายที่มีความละเอียดได้ดี ไม้ซางเหมาะสำหรับงานจักสานที่ต้องการความประณีตและความสวยงาม เช่น ตะกร้า กระบุง ภาชนะใส่ของ รวมถึงงานจักสานเชิงประดิษฐ์อย่างดอกไม้สานจากไม้ไผ่

ไม้บง เป็นไม้ที่มีลำต้นขนาดใหญ่ เนื้อไม้หนาและแข็งแรง เหมาะสำหรับงานจักสานที่ต้องการความทนทานและสามารถรับน้ำหนักได้ดี เช่น กระด้ง กระบุง หรือภาชนะขนาดใหญ่ แม้ว่าไม้บงจะมีความแข็งแรงสูง แต่การจักจะค่อนข้างยากและต้องใช้แรงมากกว่าไม้ชนิดอื่น จึงมักเหมาะกับผู้ที่มีการประสบการณ์ในการทำงานจักสาน

ไม้ตง เป็นไม้ที่มีลำต้นใหญ่และแข็งแรงมาก นิยมใช้ในงานโครงสร้างและงานจักสานขนาดใหญ่ ลักษณะเด่นของไม้ตงคือมีความหนาและทนทานสูง เมื่อนำมาจักสานจะได้เส้นไม้ที่แข็งแรง แต่ต้องอาศัยทักษะและความชำนาญเป็นพิเศษ เนื่องจากเนื้อไม้มีความแข็งและจักได้ยากกว่าไม้ชนิดอื่น

ไม้เลียง เป็นไม้ที่พบได้ทั่วไปและปลูกได้ง่าย เจริญเติบโตเร็ว ลำต้นมีขนาดกลาง เนื้อไม้ไม่แข็งมาก จึงสามารถจักได้ง่าย เหมาะสำหรับผู้เริ่มต้นทำงานจักสาน และเหมาะกับงานจักสานที่ไม่ต้องรับน้ำหนักมาก เช่น ของตกแต่งบ้าน ของที่ระลึก หรือดอกไม้สานจากไม้ไผ่ นอกจากนี้ไม้เลียงยังมีต้นทุนต่ำ เหมาะสำหรับนำมาพัฒนาเป็นงานหัตถกรรมเชิงพาณิชย์ในระดับชุมชน

ไม้รวก เป็นไม้ที่มีลำต้นขนาดไม่ใหญ่มาก เนื้อไม้มีความเหนียวพอสมควร สามารถนำมาจักเป็นเส้นได้ดี เหมาะสำหรับงานจักสานขนาดเล็กหรือของใช้ในครัวเรือน อย่างไรก็ตาม ไม้รวกมีความทนทานน้อยกว่าไม้ซางและไม้บง จึงควรเลือกใช้งานให้เหมาะสมกับลักษณะของผลิตภัณฑ์

แต่หลายพื้นที่ก็ใช้ไผ่สีสุกมาทำดอก ซึ่งมีเนื้อไม้ค่อนข้างแข็งและหนา ไผ่สีสุกเป็นไม้ที่มีลำต้นใหญ่ เปลือกหนา และเนื้อไม้แข็งมาก เมื่อนำมาจักเป็นเส้น จะจักได้ยาก ต้องใช้แรงมาก และเส้นไม้ไผ่มีโอกาสแตกหรือไม่สม่ำเสมอ ทำให้ไม่เหมาะกับงานจักสานที่ต้องการความประณีตหรือลวดลายละเอียด เช่น ดอกไม้สาน นิยมใช้ไผ่สีสุกในงานโครงสร้างมากกว่า เนื่องจากไผ่สีสุกมีความแข็งแรงสูง จึงนิยมนำไปใช้ทำเสา คาน รั้ว นั่งร้าน หรือโครงสร้างต่าง ๆ มากกว่างานจักสาน โดยเฉพาะงานที่ต้องรับน้ำหนักหรือใช้งานกลางแจ้ง

การสานดอกไม้จากไม้ไผ่ เป็นงานหัตถกรรมพื้นบ้านที่นำดอกไม้ไผ่ที่มีความเหนียวและบางมาขัดสานเป็นรูปทรงดอกไม้ต่างๆ เช่น ดอกมะลิ ดอกกุหลาบ หรือดอกไม้ทรงกลม โดยใช้เทคนิคการจักดอกให้ละเอียด, การสานลายขัดหรือลายเวียนกันหอย, และการดัดขึ้นรูปเพื่อให้เกิดความสวยงามประณีต นิยมนำไปประดับตกแต่งหรือทำเป็นชิ้นงานศิลปะ

รูป 2.2 ดอกไม้ประดิษฐ์ไม้ไผ่ <https://share.google/images/OrKdRx3RyXGcWKTcl>

การจัก คือ ขั้นตอนแรกของการทำเครื่องจักสาน โดยการนำวัสดุธรรมชาติ เช่น ไม้ไผ่ หวาย มาผ่าหรือเหลาให้เป็นเส้นบางๆ หรือเป็นแฉกๆ เพื่อให้ง่ายต่อการนำไปขัดสานกันเป็นรูปทรงต่างๆ เช่น ตะกร้า กระบุง เสื่อ หรือภาชนะใช้งานอื่นๆ โดยคำว่า "จัก" หมายถึงการเตรียมวัสดุให้เป็นเส้น ส่วน "สาน" คือการนำเส้นเหล่านั้นมาขัดกันให้เกิดลวดลายและรูปทรง

รูป 2.3 การจักตอก <https://share.google/images/tL5GNSLgXHjbbxld1>

การสาน เป็นการจับเส้นตอกตั้งแต่สองเส้นขึ้นไป นำมาขัดกัน สอดทับกันไปตามลายสานเท่าที่ต้องการสาน การสานขึ้นรูปจะมีตอกยื่น เรียกว่า “ตอกซั้ง” ส่วนตอกสานแนวนอน เรียกว่า “ตอกสาน” สานสอดขัดกันไป

รูป 2.4 การสานตอก <https://share.google/images/0ojHnEoc1fl5iASc9>
แม่ลายสานมืออยู่ 4 แม่ลาย

1. ลายขัด
2. ลายชะลอม
3. ลายวงพระจันทร์(ลายหัวสู่ม)
4. ลายเวียนก้นหอย

กระถางใส่ตอกไม้ เป็นงานแฮนด์เมดสไตล์ธรรมชาติหรืออินทรีย์ เหมาะสำหรับตกแต่งบ้าน คาเฟ่ หรือสวน มีให้เลือกหลายขนาดตั้งแต่ขนาดเล็กใส่ต้นไม้เล็กๆ ไปจนถึงกระถางมีขาตั้งสูง มักใช้คู่กับต้นไม้จริงหรือปลอมเพื่อความสวยงาม มีความทนทาน และเพิ่มบรรยากาศที่ดูอบอุ่นเป็นธรรมชาติ

สีหรือการรมควัน เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำเส้นตอกไม้ไผ่มาผ่านกระบวนการเผาไหม้ด้วยวัสดุธรรมชาติ เช่น ชั่งข้าวโพด หรือใบตะไคร้ จนได้สีน้ำตาลเข้มถึงน้ำตาลแดงตามระยะเวลาการรม เป็นวิธีธรรมชาติที่เพิ่มความทนทาน ป้องกันมอดแมลง และไม่ใช้สารเคมี

วิธีและเทคนิคการทำสี

1. การย้อมสีธรรมชาติ: นำเส้นตอกไปแช่ในสีที่สกัดจากธรรมชาติ เช่น ใบเตย (เขียว), ดอกเฟื่องฟ้า (ชมพู) ต้มจนสีซึมเข้าเนื้อ และแช่ในน้ำธรรมชาติเพื่อความเหนียว
2. การย้อมสีเคมี: ใช้สีย้อมกกหรือสีย้อมตอกโดยเฉพาะ ต้มในน้ำเดือด แช่เส้นตอกทิ้งไว้เพื่อให้สีติดทนและสม่ำเสมอ
3. การทำสีหลังสาน: กรณีสานสำเร็จแล้ว อาจใช้วิธีพ่นสีสเปรย์ หรือใช้พู่กันแต้มสีตามต้องการ เพื่อให้ได้เฉดสีที่หลากหลาย

การเตรียมไม้ไผ่ก่อนย้อม

คัดเลือกไม้: ใช้ไม้ไผ่สีสุกหรือไม้ไผ่ที่มีความเหนียว

ขุดผิว: ขุดผิวชั้นนอกออกเพื่อให้เนื้อไม้ติดสีได้ดี

ต้ม: นำไปต้มกับสีหรือน้ำสะอาดเพื่อสกัดน้ำมัน ทำให้ไม้เหนียวทนทาน ไม่เปราะหักง่าย

ตากแห้ง: ตากดอกที่ย้อมสีแล้วให้แห้งสนิทก่อนการใช้งาน

การใช้น้ำในการสาน เพื่อเพิ่มความอ่อนตัว ลดความเปราะหักของเส้นตอก ทำให้สานได้ง่ายและโค้งงอได้ตามต้องการ โดยนิยมนำไม้ไผ่ที่เหลาแล้วไปแช่น้ำหรือเช็ดน้ำก่อนนำมาสาน นอกจากนี้ยังมีการนำไปต้มเพื่อเพิ่มความเหนียวและความทนทาน

ประโยชน์และขั้นตอนการใช้น้ำ

1. **เพิ่มความเหนียวและความอ่อนตัว:** การนำเส้นตอกไม้ไผ่ที่เหลาเสร็จแล้วไปแช่น้ำ ทำให้ไม้ไม่อ่อนตัว ไม่เปราะหักง่ายขณะสานลดความเสียหายที่ซับซ้อน เช่น การทำก๊อบตอกไม้หรือขึ้นรูปทรงต่างๆ
2. **ทำความสะอาดและรักษาเนื้อไม้:** การแช่น้ำยังช่วยลดแป้งและน้ำตาลในเนื้อไม้ไผ่ ซึ่งเป็นสาเหตุของการเกิดมอดและเชื้อรา ทำให้ชิ้นงานมีความทนทานยาวนานขึ้น
3. **การเตรียมไม้ไผ่:** ก่อนสานมักมีการแช่น้ำ หรือใช้ผ้าชุบน้ำเช็ดตอกเพื่อให้ตอกมีความชื้นและเหนียวขึ้น
4. **การต้ม (ตัวเลือกเสริม):** สำหรับการจักสานบางประเภท อาจมีการนำไม้ไผ่ไปต้มให้เดือดประมาณครึ่งชั่วโมง เพื่อให้ไม้ไม่เหนียว ทนทาน และง่ายต่อการขึ้นรูป

2.2 ประเภทโครงการงาน

โครงการงานสานดอกไม้จากดอกไม้ไผ่จัดอยู่ในประเภท งานหัตถกรรมพื้นบ้าน และ งานฝีมือจากวัสดุธรรมชาติ เนื่องจากเป็นการนำดอกไม้ไผ่ซึ่งเป็นวัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น มาผ่านกระบวนการจักและสานด้วยมือ จนเกิดเป็นชิ้นงานดอกไม้ที่มีความสวยงามและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง นอกจากนี้ยังจัดอยู่ในกลุ่ม งานศิลปหัตถกรรม และ งานประดิษฐ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น เพราะสะท้อนความคิดสร้างสรรค์ ความประณีต และการสืบสานวัฒนธรรมของชุมชน

2.3 ทฤษฎีการออกแบบ/สร้าง/พัฒนาผลิตภัณฑ์/สิ่งประดิษฐ์/กระบวนการ/บริการ

การออกแบบเชิงใช้สอย การออกแบบผลิตภัณฑ์ต้องคำนึงถึงการใช้งานเป็นหลัก เช่น ดอกไม้สานจากไม้ไผ่ต้องมีความแข็งแรง คงรูปทรง และสามารถนำไปใช้ประดับตกแต่งหรือเป็นของที่ระลึกได้จริง

ความสวยงาม รูปทรง สี ลวดลาย และสัดส่วนของดอกไม้สานมีผลต่อความน่าสนใจของผลิตภัณฑ์ การออกแบบจึงต้องคำนึงถึงความประณีต ความสมดุล และความกลมกลืน เพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าให้กับผลงาน

การใช้วัสดุอย่างเหมาะสม ไม้ไผ่เป็นวัสดุธรรมชาติที่มีความเหนียว แข็งแรง และยืดหยุ่นเหมาะสำหรับการสาน การเลือกใช้ไม้ไผ่ต้องคำนึงถึงอายุของไม้ไผ่ ความหนา และการเตรียมวัสดุให้เหมาะสมกับการผลิต

การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น การนำความรู้และทักษะการสานจากภูมิปัญญาชาวบ้านมาประยุกต์ใช้ ช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และต่อยอดให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ที่สอดคล้องกับยุคสมัย

กระบวนการผลิต การออกแบบกระบวนการผลิตต้องมีขั้นตอนที่ชัดเจน ตั้งแต่การเตรียมไม้ไผ่ การตัดเหลา การสาน การขึ้นรูป และการตกแต่ง เพื่อให้ได้ผลงานที่มีคุณภาพและมาตรฐานเดียวกัน

ความคุ้มค่าและความยั่งยืน การใช้ไม้ไผ่ซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่หาได้ง่าย ย่อยสลายได้ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ช่วยลดต้นทุนการผลิต และส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างยั่งยืน

การตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ การออกแบบดอกไม้สานต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้ เช่น ความสวยงาม ความคงทน ราคาเหมาะสม และสามารถนำไปใช้หรือจำหน่ายได้จริง

2.4 ข้อมูลหน่วยงาน/สถานประกอบการ

หน่วยงานสนับสนุนและส่งเสริมงานหัตถกรรม

สถาบันส่งเสริมศิลปหัตถกรรมไทย (องค์การมหาชน) หรือ สศท. (SACIT) เป็นหน่วยงานหลักภายใต้การดูแลของกระทรวงพาณิชย์ ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผลิตภัณฑ์ศิลปหัตถกรรมไทย ทั้งด้านการผลิต มาตรฐาน นวัตกรรม และการตลาดทั้งในและต่างประเทศ มุ่งยกระดับรายได้ให้ชุมชนอย่างยั่งยืน

รูป 2.5 สถาบันส่งเสริมศิลปหัตถกรรมไทย (องค์การมหาชน) <https://www.sacit.or.th/th/home>
 Traditional Bamboo Handicraft Center ศูนย์ส่งเสริมฝีมือจักสานด้วยไม้ไผ่แห่ง
 เรียนรู้ฝีมือจักสานไม้ไผ่ดั้งเดิมในเมืองพนัสนิคม จ.ชลบุรี จัดแสดงงานจักสาน พร้อมเวิร์กช็อป และ
 เป็นแหล่งวิจัยภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสมสำหรับศึกษางานจักสานไม้ไผ่เชิงวัฒนธรรมและพัฒนา
 ผลิตภัณฑ์

รูป 2.6 ศูนย์ส่งเสริมฝีมือจักสานด้วยไม้ไผ่ <https://share.google/CyXOK8t0swoLPMnzk>
 กลุ่มงานจักสานไม้ไผ่บ้านป่าผาสิงห์ (Ban Pha Sing Coiled Bamboo Group) – ชุมชนที่
 จังหวัดน่าน ที่รวมกลุ่มทำงานสานไม้ไผ่เพื่อสร้างรายได้ให้ชุมชน โดยได้รับการสนับสนุนจากองค์กร
 พัฒนา ช่วยให้มีพื้นที่ฝึกฝนและเผยแพร่ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่
 Bang Chao Cha Wicker Weavers' Cooperative – กลุ่มสหกรณ์ชาวบ้านที่จังหวัด
 ออยุธยา เน้นในด้านจักสานไม้ไผ่แบบดั้งเดิม (เช่น กระจาด ตะกร้า และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ) และพัฒนาแบ
 รรด์งานหัตถกรรมของชุมชน

ชุมชนสานไม้ไผ่บ้านตุง (Ban Tung Bamboo Basketry Community) – กลุ่มชุมชนที่จังหวัดปัตตานี เรียนรู้ภูมิปัญญางานสานไม้ไผ่แบบดั้งเดิมและต่อยอดผลิตภัณฑ์หลายรูปแบบ พร้อมมีการย้อมสีธรรมชาติและออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 2.5.1 การพัฒนาลวดลายดอกไม้จากไม้ไผ่ตามภูมิปัญญาท้องถิ่นและความต้องการผู้บริโภค
- 2.5.2 ผลของเทคนิคการสานไม้ไผ่ต่อคุณภาพและความสวยงามของผลิตภัณฑ์ดอกไม้
- 2.5.3 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี VR เพื่อส่งเสริมการตลาดไม้ไผ่ในงานศิลปะสมัยใหม่
- 2.5.4 การเปรียบเทียบรูปแบบลวดลายไม้ไผ่ในภูมิภาคต่าง ๆ ของไทย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการ

ในการจัดทำโครงการงาน “สานดอกไม้จากไม้ไผ่” ในครั้งนี้ คณะผู้จัดทำได้ดำเนินการจัดทำโครงการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 ขั้นตอนการสานดอกไม้จากไม้ไผ่
- 3.2 การหาประสิทธิภาพของดอกไม้จากไม้ไผ่
- 3.3 การศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง
  - กลุ่มตัวอย่าง
  - เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  - การเก็บรวบรวมข้อมูล
  - การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.1 ขั้นตอนการสานดอกไม้จากไม้ไผ่

ดอกไม้แบบที่ 1

วัสดุอุปกรณ์

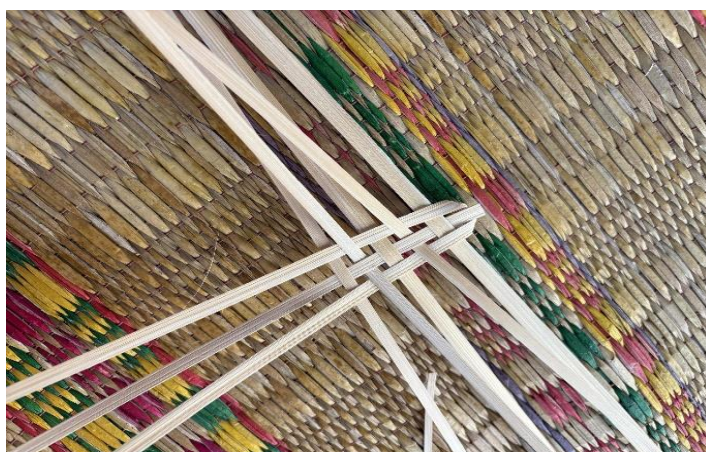
1. ดอกไม้ไผ่เหลาแล้ว (กว้างประมาณ 0.5 - 0.7 ซม.)
2. กรรไกร/คัตเตอร์
3. น้ำสะอาด (สำหรับแช่ดอกไม้ให้นิ่ม)
4. เชือกหรือเส้นด้ายเส้นเล็ก (สำหรับมัดกลางดอก)

ขั้นตอนการทำ

นำดอกไม้ 4-6 เส้น มาสานแบบ ลายขัด ให้เป็นแผ่นสี่เหลี่ยมเล็ก

เมื่อได้แผ่นแล้ว ค่อยๆ ตัดปลายให้เรียวแหลมเป็นทรงหยดน้ำแล้วพับและสอดดอกไม้เก็บให้แน่น จะได้กลีบดอก 1 กลีบ

ค่อยๆ ตัดกลีบให้โค้งมน ดูเป็นธรรมชาติ แล้วดูความแน่นของลายสานแน่นอย่าให้หลวม
ทำซ้ำจนได้ครบ 5 กลีบ

นำกลีบทั้ง 5 กลีบ มาวางเรียงเป็นวงกลม นำเกสรที่ทำไว้ตรงกลาง ใช้ตอกเล็กหรือเชือก มัดตรงกลางให้แน่นขยับกลีบให้สมดุลและสวยงาม

จะได้ดอกไม้สานจากไม้ไผ่ สวยงาม แข็งแรงสามารถนำไปตกแต่ง แจกเป็นของขวัญที่ระลึกได้

ดอกไม้แบบที่ 2

การเตรียมวัสดุ: นำไม้ไผ่มาจักเป็นเส้นบางๆ ที่โดยต้องเหลาให้มีความหนาสม่ำเสมอและมีความเหนียวพอที่จะโค้งงอได้โดยไม่หัก

การขึ้นรูปกลีบ: นำเส้นตอกมาวางเรียงกันในลักษณะขัดกัน (คล้ายการสานลายขัดพื้นฐาน) เพื่อสร้างแผ่นกลีบดอก สานสลับขึ้นลงเพื่อให้เกิดลวดลายและความแข็งแรงในแต่ละกลีบ

การจัดทรงและประกอบ: เมื่อได้แผ่นกลีบตามจำนวนที่ต้องการ ให้นำมามัดรวมกันตรงส่วนโคนเพื่อให้กลีบดอกบานออก จัดแต่งปลายกลีบให้เรียวยาวแหลมหรือโค้งมนตามต้องการสามารถนำไปจัดช่อ ใส่แจกัน หรือประดับตามสถานที่ต่างๆ ในงานพิธี เพื่อความสวยงามและคงทน

3.2 การหาประสิทธิภาพของดอกไม้จากไม้ไผ่

การหาประสิทธิภาพของดอกไม้จากไม้ไผ่ เป็นการประเมินคุณภาพของชิ้นงานที่ได้จากกระบวนการสาน เพื่อตรวจสอบว่าผลงานมีความเหมาะสมต่อการใช้งานและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยมีวิธีการประเมินดังนี้

3.2.1 ประสิทธิภาพด้านความแข็งแรงทนทาน

นำดอกไม้จากไม้ไผ่ที่สานเสร็จแล้วมาทดสอบความแข็งแรง โดยการจับ บีบ ดัด และขยับกลีบดอกอย่างเบามือ เพื่อดูว่ากลีบดอกไม่หลุด ไม่แตก และไม่คลายตัวจากจุดยึดตรงกลาง ผลการทดสอบพบว่าดอกไม้จากไม้ไผ่มีความแข็งแรง สามารถคงรูปทรงได้ดี

3.2.2 ประสิทธิภาพด้านรูปทรงและความสวยงาม

ประเมินจากความเรียบร้อยของลายสาน ความสม่ำเสมอของกลีบดอก และความสมดุลของรูปทรงโดยรวม พบว่าดอกไม้จากไม้ไผ่มีลวดลายสวยงาม กลีบดอกเรียงตัวเป็นระเบียบ เหมาะสำหรับใช้เป็นของตกแต่งและของที่ระลึก

3.2.3 ประสิทธิภาพด้านการใช้งาน

ทดสอบการนำไปใช้งานจริง เช่น ใช้ประดับแจกัน ตกแต่งมุมห้อง หรือใช้เป็นของขวัญ พบว่าสามารถใช้งานได้หลากหลาย ไม่เสียรูปทรงง่าย และมีน้ำหนักเบา เคลื่อนย้ายสะดวก

3.2.4 ประสิทธิภาพด้านความคงทนต่อสภาพแวดล้อม

นำชิ้นงานวางไว้ในสภาพแวดล้อมทั่วไป พบว่าดอกไม้จากไม้ไผ่ยังคงสภาพดี ไม่แตกหักง่าย และลายสานไม่คลายตัว เมื่อใช้งานในระยะเวลาหนึ่ง

สรุปผลการหาประสิทธิภาพ

ดอกไม้จากไม้ไผ่ที่จัดทำขึ้นมีประสิทธิภาพในด้านความแข็งแรง ความสวยงาม และการใช้งานสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง เหมาะสมกับการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและใช้เป็นสื่อการเรียนรู้หรือโครงการงานได้

3.3 การศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง

3.3.1 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียน/ครู/บุคคลทั่วไปที่มีความสนใจในงานหัตถกรรมจากไม้ไผ่ โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เพื่อให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของโครงการงาน

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเป็นแบบสอบถามความพึงพอใจ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อดอกไม้จากไม้ไผ่ในด้านต่าง ๆ เช่น ความสวยงาม ความแข็งแรงทนทาน ความประณีตของลายสาน ความเหมาะสมในการใช้งาน ความพึงพอใจโดยรวม

3.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้จัดทำโครงการนำดอกไม้จากไม้ไผ่ที่สานเสร็จแล้วไปให้กลุ่มตัวอย่างทดลองชมและประเมิน จากนั้นแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบตามความคิดเห็นและความพึงพอใจของตนเอง เมื่อได้แบบสอบถามครบตามจำนวนที่กำหนดแล้ว จึงนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ผลต่อไป

3.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

เมื่อเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนแล้ว ผู้จัดทำโครงการนำข้อมูลที่ได้อมาคำนวณและสรุปผล โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การนับจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม การคิดเป็นร้อยละ และการหาค่าเฉลี่ย เพื่อดูระดับความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อดอกไม้จากไม้ไผ่ จากนั้นนำผลที่ได้มาแปลความหมายและสรุปเป็นระดับความพึงพอใจโดยรวม

บทที่ 4

ผลการดำเนินงานโครงการ

จากการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการ คณะผู้จัดทำได้เก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

- 4.1 ผลการดำเนินงาน /ผลการศึกษา
- 4.2 ผลการทดลอง /ผลการทดสอบประสิทธิภาพ
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ผลการดำเนินงาน /ผลการศึกษา

4.1.1 ผลการดำเนินงาน

จากการดำเนินงาน สามารถประดิษฐ์ดอกไม้จากไม้ไผ่ได้ตามเป้าหมาย โดยมีลักษณะเด่น ดังนี้:

ความประณีต: ดอกไม้มีกลีบที่บาง สวยงาม และเลียนแบบธรรมชาติได้ใกล้เคียง เช่น ดอกกุหลาบ ดอกมะลิ หรือดอกกล้วยไม้

ความคงทน: ชิ้นงานมีความแข็งแรงกว่าดอกไม้กระดาษ ไม่เหี่ยวเฉาเหมือนดอกไม้จริง และมีการเคลือบเงาเพื่อป้องกันมอดและเชื้อรา

ความหลากหลาย: สามารถนำไปประยุกต์เป็นผลิตภัณฑ์อื่นๆ ได้ เช่น เข็มกลัดติดเสื้อ, ดอกไม้จัดแจกัน, หรือของที่ระลึกในงานสำคัญ

4.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (เชิงคุณภาพและปริมาณ)

หากมีการทดลองหรือสำรวจความพึงพอใจ สามารถสรุปได้ดังนี้:

หัวข้อการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ	ข้อสรุป
ความสวยงาม	มากที่สุด	รูปทรงมีความเป็นเอกลักษณ์และมีคุณค่าทางศิลปะ
ความทนทาน	มาก	วัสดุไม้ไผ่ที่ผ่านการต้ม/อบแห้ง มีอายุการใช้งานยาวนาน
ต้นทุนผลิต	ต่ำ	ใช้วัสดุดิบในท้องถิ่น ทำให้ลดค่าใช้จ่ายด้านวัสดุ

ตาราง 4.2 การสำรวจความพึงพอใจ

4.2 ผลการทดลอง /ผลการทดสอบประสิทธิภาพ

4.2.1 การทดสอบความทนทาน

การทดสอบแรงกดทับ: เมื่อเปรียบเทียบกับดอกไม้ที่ทำจากกระดาษหรือผ้า พบว่าดอกไม้ไม้ไผ่สามารถคืนตัวได้ดีกว่าและไม่เสียรูปทรงง่ายเมื่อถูกบีบเบาๆ

การทดสอบความชื้น: ชิ้นงานที่ผ่านการเคลือบเงา (เช่น แล็คเกอร์) สามารถทนทานต่อความชื้นได้ดี ไม่เกิดเชื้อราภายในระยะเวลาที่ทดสอบ (เช่น 2-4 สัปดาห์)

ระยะเวลาการใช้งาน: ชิ้นงานมีอายุการใช้งานยาวนานกว่าดอกไม้สดมากกว่า 100 เท่า โดยยังคงสภาพเดิมไว้ได้

4.2.2 การทดสอบความสวยงามและความประณีต

ความบางของกลีบดอก: สามารถเหลาไม้ไผ่ได้บางเฉียบระดับ 0.5 - 1 มิลลิเมตร ทำให้ดอกไม้ดูพลิ้วไหวไม่แข็งกระด้าง

การติดสี: การทดสอบนำไม้ไผ่ไปย้อมสี พบว่าสีย้อมผ้าหรือสีอะคริลิกสามารถซึมเข้าเนื้อไม้ได้สม่ำเสมอ ให้สีที่สดใสและติดทนนาน

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การคัดเลือกวัสดุจากการทดสอบพบว่า: ไม้ไผ่ที่มีอายุ 1-2 ปี เหมาะที่สุด เนื่องจากเนื้อไม้มีความเหนียวและไม่เปราะหักง่ายเมื่อต้องขดเป็นรูปกลีบดอกไม้

เทคนิคการจักดอก: การจักไม้ไผ่ให้เป็นแผ่นบาง (ความหนาประมาณ 0.1 - 0.3 มม.) เป็นขั้นตอนสำคัญที่สุดที่ทำให้ดอกไม้มีความพลิ้วไหวเหมือนธรรมชาติ

คุณสมบัติด้านสิ่งแวดล้อม: ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่สามารถย่อยสลายได้เองตามธรรมชาติ 100% ภายในระยะเวลา 1-3 ปี (หากไม่เคลือบสารเคมีรุนแรง) ซึ่งดีกว่าดอกไม้พลาสติกที่ใช้เวลาย่อยสลายหลายร้อยปี

การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า: เศษไม้ไผ่ที่เหลือจากการจักดอกเส้นใหญ่ สามารถนำมาทำเป็นเกสรหรือรายละเอียดเล็กๆ ของดอกไม้ได้ ทำให้แทบไม่มีขยะเหลือทิ้ง (Zero Waste) จากกระบวนการผลิต

ความพึงพอใจด้านความสวยงาม: ผู้ประเมินให้คะแนนความพึงพอใจในด้าน "ความเป็นธรรมชาติ" อยู่ในระดับ มากที่สุด เนื่องจากสีและลวดลายของเนื้อไม้ไผ่ให้ความรู้สึกผ่อนคลายและเข้ากับสไตล์การตกแต่งบ้านแบบ Minimal หรือ Eco-friendly ได้ดี

บทสรุปการวิเคราะห์ ผลการดำเนินงานแสดงให้เห็นว่า การจักสานดอกไม้จากไม้ไผ่ ไม่ใช่แค่การทำของสวยงาม แต่เป็นการนำ "ต้นทุนทางวัฒนธรรม" มาผสมผสานกับ "ความคิดสร้างสรรค์" เพื่อตอบโจทย์เรื่อง "ความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม"

ผลงานสามารถเอาไปทำอะไรได้บ้าง เช่น

- ใช้ตกแต่งบ้าน
- ใช้เป็นของขวัญ
- ใช้ในงานนิทรรศการ
- สร้างรายได้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการจัดทำโครงการ คณะผู้จัดทำสามารถสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ในปัจจุบันดอกไม้จากไม้ไผ่หรือเครื่องสานอื่นๆ จะมีอยู่น้อย แต่ก็ยังคงมีอยู่ทั่วไป ทุกภาคในประเทศ นอกเหนือจากประโยชน์ใช้สอยแล้ว การสานดอกไม้จากไม้ไผ่ยังสะท้อนวัฒนธรรม ความคิดสร้างสรรค์และภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น ดังนั้นควรให้เยาวชนรุ่นหลังได้ศึกษาเกี่ยวกับงานจักสาน และรักษาเอกลักษณ์วัฒนธรรมในด้านการจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ไว้สืบต่อไป

5.2 อภิปรายผล

จากการดำเนินโครงการสานดอกไม้จากไม้ไผ่ พบว่าโครงการสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยการนำไม้ไผ่ซึ่งเป็นวัสดุธรรมชาติในท้องถิ่นมาแปรรูปเป็นดอกไม้สานที่มีความสวยงามและเกิดประโยชน์ การเตรียมวัสดุถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เนื่องจากไม้ไผ่ต้องมีความแห้งและขนาดที่เหมาะสม หากเตรียมวัสดุไม่ดีจะส่งผลต่อความแข็งแรงและความเรียบร้อยของชิ้นงาน นอกจากนี้กระบวนการสานยังต้องอาศัยความประณีตและความอดทน เพื่อให้ดอกไม้มีรูปทรงที่สวยงามและคงทน

ผลการประเมินประสิทธิภาพและความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อดอกไม้สานจากไม้ไผ่ในระดับดี โดยเฉพาะด้านความสวยงาม ความแปลกใหม่ และความเป็นงานหัตถกรรมที่สะท้อนเอกลักษณ์ท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะว่าควรมีการเพิ่มสีสันหรือการเคลือบผิว เพื่อช่วยเพิ่มความทนทานและยืดอายุการใช้งานของชิ้นงานให้มากยิ่งขึ้น

โดยสรุป โครงการสานดอกไม้จากไม้ไผ่เป็นโครงการที่สามารถนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิดคุณค่า มีความเหมาะสมต่อการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์สร้างรายได้ และช่วยส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้จัดทำโครงการได้รับความรู้และประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง ซึ่งสามารถนำไปต่อยอดและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหรือการประกอบอาชีพในอนาคตได้

5.3 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการดำเนินโครงการไปใช้

1. ควรนำความรู้และทักษะการสานดอกไม้จากไม้ไผ่ที่ได้จากโครงการไปถ่ายทอดให้กับนักเรียนหรือผู้ที่สนใจ เพื่อเป็นการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นและส่งเสริมการเรียนรู้ด้านงานหัตถกรรม
2. สามารถนำผลงานสานดอกไม้จากไม้ไผ่ไปประยุกต์ใช้เป็นของตกแต่ง ของที่ระลึก หรือของขวัญในโอกาสต่าง ๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับวัสดุธรรมชาติและสร้างรายได้เสริม
3. ควรพัฒนารูปแบบ ลวดลาย และสีสันทันของดอกไม้จากไม้ไผ่ให้มีความหลากหลายและทันสมัย เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบัน
4. หน่วยงานหรือชุมชนสามารถนำผลจากโครงการไปต่อยอดเป็นกิจกรรมฝึกอาชีพ หรือจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชน
5. ควรนำผลการดำเนินโครงการไปเผยแพร่ผ่านนิทรรศการ งานแสดงผลงาน หรือสื่อออนไลน์ เพื่อประชาสัมพันธ์ผลงานและสร้างความสนใจให้กับผู้ที่สนใจงานหัตถกรรมจากไม้ไผ่

ข้อเสนอแนะในการจัดทำโครงการครั้งต่อไป

1. ควรมีการทดลองใช้ สีย้อมธรรมชาติ จากเปลือกไม้หรือพืชในท้องถิ่น เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับชิ้นงานในรูปแบบสินค้าออร์แกนิก (Eco-friendly)
2. ควรมีการศึกษาข้อมูลและตัวอย่างผลงานการสานดอกไม้จากไม้ไผ่ให้หลากหลายมากขึ้นก่อนเริ่มดำเนินโครงการ เพื่อให้สามารถออกแบบชิ้นงานที่มีความแปลกใหม่และเหมาะสมกับการใช้งาน
3. ควรวางแผนระยะเวลาในการดำเนินโครงการให้ชัดเจนและรอบคอบ โดยเฉพาะขั้นตอนการเตรียมวัสดุไม้ไผ่และการสาน เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องและเสร็จตามแผนที่กำหนด
4. ควรพัฒนาทักษะด้านการออกแบบลวดลาย รูปทรง และการตกแต่งชิ้นงานให้มีความหลากหลายและสวยงามมากยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มคุณค่าและความน่าสนใจของผลงาน
5. ควรมีการทดลองใช้วัสดุหรือเทคนิคใหม่ ๆ ร่วมกับการสานไม้ไผ่ เช่น การย้อมสีธรรมชาติ หรือการผสมผสานวัสดุอื่น เพื่อเพิ่มความทนทานและความสวยงามของชิ้นงาน
6. ควรมีการประเมินผลจากผู้ใช้หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู นักเรียน หรือผู้สนใจ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

“ภูมิปัญญาพื้นบ้านจากไม้ไผ่ (การสานดอกไม้)”

[ระบบออนไลน์]. <https://youtu.be/7OD6jqr0pXg?si=31kSZmo1OGL-NyoA>
(สืบค้นเมื่อ 25 ม.ค. 2569)

“การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่”

[ระบบออนไลน์]. <https://share.google/6rEN3VBwPTRcekSz>
(สืบค้นเมื่อ 27 ม.ค. 2569)

“สานดอกไม้จากเส้นดอกไม้ไผ่”

[ระบบออนไลน์]. <https://share.google/AAzsOpSHtHZiOOGk0>
(สืบค้นเมื่อ 27 ม.ค. 2569)

“หัตถศิลป์เส้นดอกไม้”

[ระบบออนไลน์]. <https://share.google/uSce4ueI5y8gBwLGE>
(สืบค้นเมื่อ 27 ม.ค. 2569)

“ดอกไม้ไผ่”

[ระบบออนไลน์]. <https://share.google/woeL52T5i6j5s0xMP>
(สืบค้นเมื่อ 30 ม.ค. 2569)

“เครื่องจักสาน”

[ระบบออนไลน์]. <https://share.google/htljinDqpbhAJkw5HVP>
(สืบค้นเมื่อ 30 ม.ค.2569)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบเสนอขออนุมัติโครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ

แบบเสนอโครงการ

รหัสวิชา 20201-8501 ชื่อวิชา โครงการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568

ประเภทวิชา พาณิชยกรรม สาขาวิชา การบัญชี สาขางาน การบัญชี

ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 กลุ่ม บข.3/2

1. ชื่อโครงการ : สานดอกไม้จากไม้ไผ่

2. ผู้รับผิดชอบโครงการ

2.1 นางสาวธิดาพร	ศรีบุญ	รหัสนักเรียน 66202010021
2.2 นางสาวณัฐนิชา	บัวพันธ์	รหัสนักเรียน 66202010015
2.3 นางสาวนันทิดา	บุบผาสวย	รหัสนักเรียน 66202010023

3. ที่ปรึกษาโครงการ

3.1 นางสาวนิตยา	ป้องเขตร	ครูที่ปรึกษาโครงการ
3.2 นางสาวสิริรัตน์	ศรีขาว	ครูที่ปรึกษาโครงการร่วม

4. ครูผู้สอน

4.1 นางสาวนิตยา ป้องเขตร

5. ระยะเวลาการดำเนินงาน

5.1 สัปดาห์ที่ 1-18 (ตั้งแต่วันที่ 6 ตุลาคม 2568 – 6 กุมภาพันธ์ 2569)

6. หลักการและเหตุผล

ไม้ไผ่เป็นวัสดุธรรมชาติที่พบได้ทั่วไปในชุมชนไทย มีคุณสมบัติแข็งแรง ยืดหยุ่น และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นงานจักสาน เฟอร์นิเจอร์ หรือของตกแต่งบ้าน ปัจจุบันงานหัตถกรรมจากไม้ไผ่เริ่มได้รับความนิยมลดลง เนื่องจากคนรุ่นใหม่หันไปใช้ผลิตภัณฑ์จากวัสดุสังเคราะห์มากขึ้น ทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการจักสานมีแนวโน้มจะสูญหายไปเพื่อเป็นการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมการใช้วัสดุธรรมชาติที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ผู้จัดทำโครงการจึงมีแนวคิดในการนำไม้ไผ่มาประดิษฐ์เป็น “ดอกไม้จากไม้ไผ่” ซึ่งเป็นงานประดิษฐ์ที่สามารถใช้ตกแต่งสถานที่ มอบเป็นของขวัญ หรือใช้ในงานพิธีต่าง ๆ ได้ โดยการสานไม้ไผ่ให้เป็นดอกไม้จะช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัสดุพื้นบ้าน และเป็นแนวทางในการสร้างรายได้เสริมให้แก่ชุมชนอีกด้วย

นอกจากนี้ โครงการยังช่วยฝึกทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ความประณีต และความรับผิดชอบของ ผู้ทำโครงการ รวมทั้งเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และสร้างสรรค์ผลงานที่สวยงามจากวัสดุ ธรรมชาติ

7. วัตถุประสงค์โครงการ

- 7.1 เพื่อศึกษาวิธีการนำไม้ไผ่มาประยุกต์ใช้ในการสานเป็นดอกไม้ตกแต่ง
- 7.2 เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานหัตถกรรมจากไม้ไผ่
- 7.3 เพื่อสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ตกแต่งจากวัสดุธรรมชาติที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

8. ขอบเขตของโครงการ

- 8.1 โครงการนี้มุ่งเน้นการศึกษาวิธีการสานดอกไม้จากไม้ไผ่โดยใช้ไม้ไผ่เป็นวัสดุหลักในการ ประดิษฐ์
- 8.2 ศึกษาขั้นตอนการเตรียมไม้ไผ่ตั้งแต่การตัด การเหลา การอบแห้ง ไปจนถึงการสานเป็น รูปดอกไม้

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 9.1 ได้รับความรู้และทักษะเกี่ยวกับการสานดอกไม้จากไม้ไผ่อย่างถูกวิธี
- 9.2 ช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการใช้วัสดุธรรมชาติอย่างคุ้มค่า
- 9.3 เป็นแนวทางในการพัฒนาต่อยอดเป็นสินค้าหัตถกรรมท้องถิ่นในอนาคต

10. วิธีดำเนินโครงการ

ลำดับที่	กิจกรรม	ตุลาคม				พฤศจิกายน				ธันวาคม				มกราคม				กุมภาพันธ์			
		2568				2568				2568				2569				2569			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1	ขออนุมัติโครงการ																				
2	ศึกษาค้นคว้าข้อมูล/ออกแบบชิ้นงาน																				
3	จัดหาวัสดุอุปกรณ์																				
4	ลงมือปฏิบัติงาน																				
5	ทดลองใช้/เก็บข้อมูล																				
6	นำเสนอ/รายงานผล																				

11. งบประมาณ

รายรับ

งบประมาณประมาณจากสมาชิกในกลุ่ม 3 คน	จำนวน	2,000	บาท
รวมรายรับทั้งสิ้น	จำนวน	2,000	บาท

รายจ่าย

ค่าหมึก	จำนวน	100	บาท
ถ่ายเอกสาร	จำนวน	150	บาท
ค่าเช่าเล่ม	จำนวน	50	บาท
ไม้ไผ่	จำนวน	500	บาท
เทปพันก้าน	จำนวน	30	บาท
ลวด	จำนวน	20	บาท
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	จำนวน	150	บาท
รวมทั้งสิ้น	จำนวน	1,000	บาท

12. สถานที่ดำเนินงาน

วิทยาลัยการอาชีพสังขะ เลขที่ 49 หมู่ 7 ถนนโชคชัย – เดชอุดม ตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัด
สุรินทร์ 32150

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

(แบบสอบถาม/แบบสังเกต/แบบสัมภาษณ์/แบบบันทึกผลการทดลอง ฯลฯ)

แบบสอบถามความพึงพอใจโครงการ
เรื่องความพึงพอใจต่อการสานดอกไม้จากดอกไม้ไฟ
วิทยาลัยการอาชีพสกลนคร

คำชี้แจง: แบบประเมินแบ่งเป็น 3 ตอน และโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็น

ของท่านมากที่สุด

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

สถานภาพ   นักเรียนนักศึกษา   ชาวบ้าน   ผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 : ตารางแสดงระดับความพึงพอใจที่มีต่อการสานดอกไม้จากดอกไม้ไฟ

รายการประเมิน/ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ดอกไม้จากดอกไม้ไฟมีความสวยงาม					
2. รูปแบบและการออกแบบมีความคิดสร้างสรรค์					
3. ผลิตภัณฑ์มีความแข็งแรงทนทาน					
4. สามารถนำไปใช้ตกแต่งหรือเป็นของขวัญได้					
5. ผลิตภัณฑ์สามารถนำไปพัฒนาและต่อยอดได้					

ตอนที่ 3 : ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

แบบสอบถามความพึงพอใจโครงการ
เรื่องความพึงพอใจต่อการสานดอกไม้จากดอกไม้ไฟ
วิทยาลัยการอาชีพสกลนคร

คำชี้แจง: แบบประเมินแบ่งเป็น 3 ตอน และโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็น

ของท่านมากที่สุด

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

สถานภาพ   นักเรียนนักศึกษา   ชาวบ้าน   ผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 : ตารางแสดงระดับความพึงพอใจที่มีต่อการสานดอกไม้จากดอกไม้ไฟ

รายการประเมิน/ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ดอกไม้จากดอกไม้ไฟมีความสวยงาม					
2. รูปแบบและการออกแบบมีความคิดสร้างสรรค์					
3. ผลิตภัณฑ์มีความแข็งแรงทนทาน					
4. สามารถนำไปใช้ตกแต่งหรือเป็นของขวัญได้					
5. ผลิตภัณฑ์สามารถนำไปพัฒนาและต่อยอดได้					

ตอนที่ 3 : ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

แผนธุรกิจ / แผนการตลาด

แผนธุรกิจ (Business Plan) โครงการสานดอกไม้จากดอกไม้ไฟ

1. แนวคิดธุรกิจ

ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์สานดอกไม้จากดอกไม้ไฟ ในรูปแบบเครื่องประดับ เครื่องตกแต่ง และของที่ระลึก ที่สะท้อนภูมิปัญญาท้องถิ่น ผสมผสานความร่วมมือ มีความประณีต น่ารักเบา และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2. วิสัยทัศน์

เป็นผลิตภัณฑ์ที่คัดสรรจากดอกไม้ไฟที่มีคุณภาพ สามารถสร้างรายได้ให้ชุมชน และเป็นของที่ระลึกประจำท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์

3. กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย

- นักท่องเที่ยวที่ต้องการซื้อของฝาก
- กลุ่มวัยรุ่น-วัยทำงานที่ชื่นชอบงานแฮนด์เมด
- ร้านจำหน่ายของที่ระลึกและร้านสินค้า OTOP
- หน่วยงานที่ต้องการของที่ระลึกในงานประชุม/กิจกรรม

4. ผลิตภัณฑ์

- เข็มกลัดดอกไม้จากดอกไม้ไฟ
- พวงกุญแจดอกไม้
- ช่อดอกไม้ตกแต่ง
- ของชำร่วยงานมงคล

5. การผลิต

- วัตถุดิบหลัก: ดอกไม้ไฟจากท้องถิ่น
- ขั้นตอน: เตรียมดอกไม้ไฟ → สานขึ้นรูป → ตกแต่ง → ตรวจสอบคุณภาพ → บรรจุภัณฑ์
- ผลิตในรูปแบบกลุ่มชุมชนเพื่อลดต้นทุนแรงงานและสร้างรายได้ในพื้นที่

6. ต้นทุนและการตั้งราคา (ตัวอย่างเบื้องต้น)

- ต้นทุนต่อชิ้น (วัสดุ + แรงงาน) ประมาณ 25-40 บาท
- ราคาขายปลีก 59-129 บาท (ขึ้นอยู่กับรูปแบบและความประณีต)
- กำไรเฉลี่ยต่อชิ้นประมาณ 40-60%

7. แผนการดำเนินงาน

- ระยะเริ่มต้น: ผลิตสินค้า 50-100 ชิ้นต่อเดือน
- ระยะขยายตลาด: เพิ่มกำลังการผลิตตามยอดสั่งซื้อ
- พัฒนาลวดลายใหม่ทุก 3-6 เดือน

แผนการตลาด (Marketing Plan) โครงการงานสานดอกไม้จากดอกไม้ไฟ

1. การวิเคราะห์ตลาด (4P)

1. Product (สินค้า) เน้นจุดเด่นความเป็นงานฝีมือจากวัสดุธรรมชาติ มีเอกลักษณ์
ท้องถิ่น น้ำหนักเบา ราคาเข้าถึงได้ และสามารถผลิตตามสั่งได้

2. Price (ราคา) ตั้งราคาตามต้นทุนและความประณีตของงาน ใช้กลยุทธ์ราคา
ย่อมเยาเพื่อเข้าถึงลูกค้าทั่วไป และมีราคาพิเศษสำหรับการสั่งซื้อจำนวนมาก

3. Place (ช่องทางจำหน่าย)

- ร้านของที่ระลึกในจังหวัด
- งานแสดงสินค้า OTOP
- ตลาดนัดชุมชน
- ช่องทางออนไลน์ เช่น Facebook, TikTok, Line

4. Promotion (การส่งเสริมการขาย)

- โปรโมชันซื้อ 5 ชิ้น แถม 1 ชิ้น
- ส่วนลดสำหรับลูกค้าซื้อจำนวนมาก
- รีวิวสินค้าในสื่อสังคมออนไลน์
- จัดทำเรื่องราว (Storytelling) เกี่ยวกับภูมิปัญญาการจักสาน

2. กลยุทธ์สร้างจุดขาย (Unique Selling Point)

- ผลิตจากวัสดุธรรมชาติ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- งานทำมือทุกชิ้น มีความประณีต
- สะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่น

3. เป้าหมายทางการตลาด

- มียอดขายเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3,000–5,000 บาทต่อเดือนในระยะแรก
- ขยายฐานลูกค้าออนไลน์ภายใน 6 เดือน
- พัฒนาเป็นสินค้าประจำชุมชนที่สามารถผลิตต่อเนื่องและยั่งยืน

ภาคผนวก ง
ภาพการดำเนินโครงการ

ขั้นตอนการสานดอกไม้จากไม้ไผ่

วัสดุอุปกรณ์

1. ดอกไม้ไผ่เหลาแล้ว (กว้างประมาณ 0.5 - 0.7 ซม.)
2. กรรไกร/คัตเตอร์
3. น้ำสะอาด (สำหรับแช่ดอกไม้ให้นิ่ม)
4. เชือกหรือเส้นด้ายเส้นเล็ก (สำหรับมัดกลางดอก)

ขั้นตอนการทำ

นำดอกไม้ 4-6 เส้น มาสานแบบ ลายขัด ให้เป็นแผ่นสี่เหลี่ยมเล็ก

เมื่อได้แผ่นแล้ว ค่อยๆ ดัดปลายให้เรียวแหลมเป็นทรงหยดน้ำแล้วพับและสอดดอกเก็บให้แน่น จะได้กลีบดอก 1 กลีบ

ค่อยๆตัดกลีบให้โค้งมน ดูเป็นธรรมชาติ แล้วดูความแน่นของลายสานแน่นอย่าให้หลวม ทำซ้ำจนได้ครบ 6 กลีบ นำกลีบทั้ง 6 กลีบ มาวางเรียงเป็นวงกลม นำเกสรที่ทำไว้ตรงกลาง ใช้ตอกเล็กหรือเชือก มัดตรงกลางให้แน่นขยับกลีบให้สมดุลและสวยงาม

จะได้ดอกไม้สานจากไม้ไผ่ สวยงาม แข็งแรงสามารถนำไปตกแต่ง แจกเป็นของที่ระลึกได้

ดอกไม้แบบที่ 2

การเตรียมวัสดุ: นำไม้ไผ่มาจักเป็นเส้นบางๆ ที่โดยต้องเหลาให้มีความหนาสม่ำเสมอและมีความเหนียวพอที่จะโค้งงอได้โดยไม่หัก

การขึ้นรูปกลีบ: นำเส้นตอกมาวางเรียงกันในลักษณะขัดกัน (คล้ายการสานลายขัดพื้นฐาน) เพื่อสร้างแผ่นกลีบดอก สานสลับขึ้นลงเพื่อให้เกิดลวดลายและความแข็งแรงในแต่ละกลีบ

การจัดทรงและประกอบ: เมื่อได้แผ่นกลีบตามจำนวนที่ต้องการให้นำมามัดรวมกันตรงส่วนโคนเพื่อให้กลีบดอกบานออก จัดแต่งปลายกลีบให้เรียวแหลมหรือโค้งมนตามต้องการสามารถนำไปจัดช่อ ใส่แจกัน หรือประดับตามสถานที่ต่างๆ ในงานพิธี เพื่อความสวยงามและคงทน

ผลงานสามารถเอาไปทำอะไรได้บ้าง เช่น

ใช้ตกแต่งบ้าน

ใช้เป็นของขวัญ

ใช้ในงานนิทรรศการ

สร้างรายได้

ภาคผนวก จ

ประวัติผู้จัดทำ

ประวัติผู้จัดทำโครงการ

ประวัติผู้จัดทำ คนที่ 1

1. ชื่อ นางสาวธิดาพร ศรีบุญ
Name Tidapone Sriboon
2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 1329901473778
3. ระดับการศึกษา ปวช. ปวส. ชั้นปีที่ 3
สาขาวิชา การบัญชี
สาขางาน การบัญชี
ระยะเวลาที่ใช้ทำโครงการ ตุลาคม 2568 - กุมภาพันธ์ 2569
4. ที่อยู่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)
ที่อยู่ 84 ม.7 บ.ภูมิสวย ต.ตม อ.สังขะ จ.สุรินทร์ 32150
เบอร์โทรศัพท์/มือถือ 0806575376 E-mail : thidapp04@gmail.com

ประวัติผู้จัดทำโครงการ

ประวัติผู้จัดทำ คนที่ 2

1. ชื่อ นางสาวณัฐนิชา บัวขันธุ์

Name Natnicha Buakhan

2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 1328600039229

3. ระดับการศึกษา ปวช. ปวส. ชั้นปีที่ 3

สาขาวิชา การบัญชี

สาขางาน การบัญชี

ระยะเวลาที่ใช้ทำโครงการ ตุลาคม 2568 - กุมภาพันธ์ 2569

4. ที่อยู่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

ที่อยู่

เบอร์โทรศัพท์/มือถือ 0807429862 E-mail : Natnicha21072550@gmail.com

ประวัติผู้จัดทำโครงการ

ประวัติผู้จัดทำ คนที่ 3

1. ชื่อ นางสาวนันธิดา บุปผาสวย

Name Nanthida Bubphasuay

2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 1328900069344

3. ระดับการศึกษา ปวช. ปวส. ชั้นปีที่ 3

สาขาวิชา การบัญชี

สาขางาน การบัญชี

ระยะเวลาที่ใช้ทำโครงการ ตุลาคม 2568 - กุมภาพันธ์ 2569

4. ที่อยู่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

ที่อยู่

เบอร์โทรศัพท์/มือถือ 0925459347 E-mail : toonnanthida@gmail.com

ภาคผนวก ฉ

อัฟโหลดโครงการลงเว็บไซต์วิทยาลัยการอาชีพสังขะ

